

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

Штампано као рукопис

ТОМА БУНУШЕВАЦ
ДОЦЕНТ УНИВЕРЗИТЕТА

2775

ГАЈЕЊЕ ШУМА

I

Научна књига

ИЗДАВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
БЕОГРАД, 1951

2775

УВОД

У животу човека дрво и шума имали су и имају и данас велики значај. Духовна и материјална култура друштва најтешње су повезани са шумом и за свој развој у многоме дугују шуми.

Од прве гране, коју је подигао да се одбрани и да лови, и прве ватре коју је запалио, па све до најсложенијих грађевина: облакодера, мостова, бродова и авиона, човек се у борби са природом служио дрветом и шумом као средствима за одржавање и побољшавање услова живота.

Све до почетка XIX века, у свим областима људске делатности, дрво је заузимало једно од првих места, тако да схватање да је култура до тог времена почивала на дрвету има своје основе и оправдање. До тога времена дрво је било основна материја која је служила човека као огрев; индустрија и занати заснивали су се на погону дрветом; не само села већ и велики градови били су изграђени од дрвета (Хамбург је, на пример, до половине прошлог века имао грађевине искључиво од дрвета); бродови, кола и друга превозна средства изграђивала су се претежно од дрвета, итд. итд. Ако се и данас прегледају процеси макоје гране производње, моћи ће да се установи примена дрвета у било ком облику.

Колики значај имају дрво и шума у животу човека види се и по дубоким траговима које су они оставили у духовном животу човека. Код многих народа дрво се употребљава у религиозним обредима, од дрвета се праве идоли, олтари и уметничка дела а шума и дрвеће поштују као божанства.

Са развојем цивилизације и културе потребе у дрвету, па тиме и значај шуме, не само да се нису смањивали, већ су, напротив, расли. Током времена откриване су све веће могућности за употребу ове драгоцене сировине и искоришћавање овог дела природе, тако да се данас дрво сматра универзалном сировином, коју у многим областима привреде не може ниједна друга сировина да истисне, а шума неисцрпним извором нових користи.

Међутим, у последње време, све чешће се чује мишљење да дрво услед развоја технике има мањи значај него што га је имало раније, да га електрична енергија, угљь и плин потискују као огревни и погонски материјал, а алуминиум, бетон, цигла и пластичне масе као технички материјал. Полазећи од оваквих схватања, може лако да се дође до закључка да и шума, као извор дрвета, нема више онај значај који је имала раније. Зато је потребно да се укаже само на неколико примера из којих ће се јасно видети неправилност и нетачност оваквих схватања. Истовремено, из ових примера ће се видети повезаност гајења шума као науке са привредом, са једне стране, а са друге стране, да се пред гајењем шума, управо услед развоја технике и прогреса, стварају перспективе даљег развоја и напретка.

Занимљиво је да је управо од времена када се у грађевинарству отпочело са применом цигле, бетона и гвожђа, нагло почела да расте и употреба дрвета као техничког материјала. Ако се чак занемари и чињеница да је уочи Другог светског рата у Сједињеним Државама Америке од 135 милиона ста-